

Sten Andersson: Utrikesdeklarationen 1988

Talare
Sten Andersson
Utrikesminister

Datum
16 mars 1988

Plats
Stockholm

1 Herr talman!

Vår utrikespolitik är starkt förankrad i vår historia och i folkopinionen. När det råder enighet och samförstånd bakom utrikespolitiken är det en stor tillgång för
5 vårt land.

Erfarenheterna från snart tre år som utrikesminister har stärkt mig i denna uppfattning.

10 För det första: Sveriges möjligheter att öva inflytande på den internationella händelseutvecklingen ökar om nationen står samlad kring utrikespolitiken. Om vi har ett enat uppträdande utåt ökar våra möjligheter att vinna andra länders stöd för vår uppfattning.

15 För det andra och kanske viktigare: Samförstånd ger styrka. Enigt står Sverige starkare när vi förhandlar med andra stater, direkt eller i multilaterala sammanhang.

För det tredje: Samförstånd om utrikespolitikens huvudlinjer stärker tilltron till
20 att utrikespolitiken kommer att fullföljas oberoende av skiftande styrkeförhållanden mellan partierna i riksdagen.

En svensk utrikesministers första förpliktelse. Han må vara av vilken partifärg som helst, är därför att försöka uppnå och bibehålla detta samförstånd.
25

Detta hindrar inte att vi bör ha en livlig utrikespolitisk debatt. En sådan debatt krävs för att bana väg för och definiera nya samförstånd.

Vi skall emellertid inte blunda för att det kan finnas skillnader i åsikter och
30 attityder i vissa sakfrågor. Men om det är inrikespolitik och partitaktik som styr

den utrikespolitiska debatten, riskerar vi att syftet med debatten går förlorat.

35 Ett aktuellt exempel på värdet av enighet och samförstånd är de senaste årens förhandlingar med Sovjetunionen om avgränsningen i Östersjön.

I en fråga av stor betydelse för Sverige nådde vi, mycket tack vare detta samförstånd, ett för Sverige mycket gynnsamt resultat som vilar på en fast folkrättslig grund.

40

Överenskommelsen med Sovjetunionen om Östersjön är säkerhetspolitiskt betydelsefull för Sverige. Den främjar stabiliteten i förhållandet mellan våra länder. Den är ekonomiskt fördelaktig. Den undanröjer risken för rovfiske. Svenska fiskare garanteras samtidigt rätt till fortsatt fiske i den sovjetiska delen
45 av området under många år. Och slutligen skapar den gynnsamma villkor för skyddet av miljön i ett känsligt havsområde.

Principöverenskommelsen skall förverkligas genom två särskilda avtal som nu är färdigbehandlade och som den sovjetiske utrikesministern och jag skall
50 underteckna i Moskva den 18 april; ett om avgränsningen och ett om fisket.

Herr talman!

En bred uppslutning kring vår säkerhetspolitik är en särskild styrka för Sverige.
55 Neutralitetspolitiken är den främsta garantin för vårt lands fred och oberoende. Denna politik kommer regeringen också framgent att föra med fasthet och konsekvens.

Vår neutralitetspolitik stöds av ett starkt och allsidigt sammansatt totalförsvar.

60

De nordiska länderna förenas i sin strävan att slå vakt om lugnet och den mångåriga stabiliteten i Norden. En viktig utgångspunkt är därvid varje nordiskt lands respekt för de övrigas säkerhetspolitiska lösningar och ställningstaganden.

65

Det nordeuropeiska och nordatlantiska området har under de senaste årtiondena fått en gradvis ökad strategisk betydelse. I spåren av denna utveckling har en ökad militär aktivitet kunnat noteras i vårt närområde.

Vi har ett gemensamt intresse av att förhindra såväl en ökad spänning som uppkomsten av nya friktionsytor i vår del av världen. Vi utgår från att detta är något som ligger i alla staters intresse.

75 Under senare tid har en rad olika förslag framförts som syftar till en reglering av de marina aktiviteterna i norr.

På svensk sida välkomnar vi detta intresse för-överenskommelser om restriktioner kring den marina verksamheten samt förtroende- och
80 säkerhetsskapande åtgärder på det marina området. Ingen kan tjäna på den spänningsökning som en fortsatt styrkeuppbyggnad i de nordliga farvattnen kan befaras medföra. Vi har sedan länge betonat vikten av att de ledande stormakterna iakttar återhållsamhet i sina militära dispositioner i norra Europa.

85 En utgångspunkt för den fortsatta diskussionen kring dessa frågor är det grundläggande intresse som Sverige såsom neutral stat har av att styrkebalansen i vår omvärld inte rubbas eller undermineras. Förtroende- och säkerhetsskapande åtgärder på det marina området bör utformas med detta förhållande för ögonen.

90

Det är för oss naturligt att i första hand söka breda, multilaterala förhandlingslösningar på dessa frågor. Vi eftersträvar ett regelverk och en internationell rättsordning som kan utgöra ett värn för framför allt världssamfundets små och medelstora stater.

95

Herr talman!

Överbefälhavaren har rapporterat att fortsatt främmande undervattensverksamhet förekommit i vårt sjöterritorium. Det har emellertid
100 inte gått att säkra bevis för inkräktarens eller inkräktarnas nationalitet.

Sverige kommer aldrig att acceptera kränkningar av sin territoriella integritet. Regeringen ser därför med största allvar på kränkningarna av svenskt territorium. Det är regeringens bestämda föresats att den främmande
105 undervattensverksamheten skall förhindras.

En betydande utbyggnad av ubåtsskyddet har redan gjorts. Mot bakgrund av de erfarenheter som hittills vunnits av denna verksamhet lämnade

110 överbefälhavaren i februari, på regeringens uppdrag, förslag till hur den fortsatta utbyggnaden skall inriktas. Förslagen är för närvarande föremål för överväganden inom regeringen i nära samråd med oppositionen.

Under det senaste året har statsministern, i Washington till president Reagan och här i Stockholm till regeringschef Ryzjkov, kunnat redovisa den svenska säkerhets- och neutralitetspolitiken och vår starka reaktion mot kränkningar av vårt territorium.

120 Stormakternas företrädare i dessa överläggningar har klart deklarerat att de hyser respekt för vår utrikespolitiska linje, för vår säkerhetspolitik och för vår territoriella integritet. Dessa uttalanden har vi anledning att från svensk sida ta fasta på.

Herr talman!

125

Det sovjetisk-amerikanska toppmötet i slutet av förra året bekräftade de förbättrade stormaktsrelationerna. Men det som gör att detta toppmöte skrivs in i vår tids historieböcker, är självfallet undertecknandet av avtalet om att avskaffa de landbaserade kärnvapenmissilerna i Europa, det s. k. INF-avtalet. 130 Här tas ett första steg mot reell nedrustning som också kan få betydelse för andra nedrustningsavtal.

Toppmötet innebar på många sätt ett genombrott i de sovjetisk-amerikanska förbindelserna. Det undanröjde dock inte några av de grundläggande 135 motsättningar som varit styrande för öst-väst-förhållandet under hela efterkrigstiden. Något sådant var inte heller att vänta. Men båda sidor inser att kärnvapenkriget är en orimlighet i vår tid och därför också omöjligt. Det enda rimliga alternativet i de ömsesidiga relationerna måste därför vara en strävan mot gemensam säkerhet grundad på dialog, avspänning och nedrustning.

140

Det finns stora möjligheter att utveckla dialogen mellan stormakterna och befästa ett avspänningsklimat.

Förenta Staterna och Sovjetunionen har deklarerat sin avsikt att i ett konkret 145 avtal omsätta sin principöverenskommelse om att minska de strategiska kärnvapnen med hälften och att förhindra en hotande kapprustning i yttre rymden. Sverige välkomnar detta.

150 Även de taktiska kärnvapnen måste bli föremål för förhandlingar om nedskärningar. Sverige fäste tidigt uppmärksamheten på dessa vapen genom förslaget om en korridor i Centraleuropa fri från slagfältskärnvapen.

155 Många av de mest brännande nedrustningsfrågorna kan bara lösas i multilaterala förhandlingar. Detta underströks bl. a. i Stockholmsdeklarationen, antagen av stats- och regeringscheferna inom Sexnationsinitiativet, som under statsministerns värdskap möttes i Stockholm i januari i år.

Herr talman!

160

Kapprustningen berör alla länder och folk. Därför är det viktigt att också vi gör vår stämma hörd och ger vårt bidrag till ansträngningarna att stoppa kapprustningen.

165 I sommar kommer ett tredje extra möte med FN:s generalförsamling om nedrustning att äga rum. Där kommer Sverige, tillsammans med övriga deltagare i sexnationsinitiativet, att verka för att FN främjar upprättandet av ett system för kontroll av efterlevnaden av nedrustningsavtal.

170 Regeringen kommer vid specialsessionen också att fortsätta att driva kravet på ett fullständigt provstopp och att ta upp frågor som sambandet mellan nedrustning och utveckling samt den marina kapprustningen.

175 Det är regeringens förhoppning att frågan om en kärnvapenfri zon i nordiskt område, som nu utreds i en ämbetsmannakommitté utsedd av de nordiska utrikesministrarna, skall kunna föras framåt genom en allsidig genomgång av dess olika aspekter. Självfallet måste de nordiska ländernas skilda säkerhetspolitiska utgångspunkter respekteras i detta arbete.

180 Det är också vår förhoppning att den av alla parter uttalade politiska viljan att uppnå ett totalt förbud mot kemiska vapen även fortsättningsvis skall avspeglas i ett konstruktivt deltagande i förhandlingsarbetet vid nedrustningskonferensen i Genève. Det långt framskridna arbetet på en fullständig konvention bör nu slutföras utan dröjsmål.

185

Möjligheterna att nå ytterligare framsteg mot kärnvapennedrustning

sammanhänger nära med de konventionella rustningarna.

190 De båda militärallianserna förefaller vara på väg att nå enighet om ett mandat för förhandlingar om minskningar av konventionella styrkor och vapen i Europa. Dessa förhandlingar förutsätts vara knutna till konferensen om säkerhet och samarbete i Europa, ESK.

195 Samtidigt håller ett mandat på att växa fram för fortsatta förhandlingar mellan samtliga stater inom ESK om förtroende- och säkerhetskapande åtgärder. Det är angeläget att förhandlingarna utformas på ett sådant sätt att alla ESK-stater har möjlighet att tillvarata sina säkerhetspolitiska intressen.

200 Herr talman!

Det finns en stark samhörighet mellan Europas folk. Den sträcker sig över blockgränserna. Den trotsar de ideologiska motsättningarna. Den grundas på en gemensam historia, gemensamma rättstraditioner och ett gemensamt kulturarv.

205

Det blåser en förändringens vind i Sovjetunionen. Den har bidragit till den begynnande avspänningen mellan stormaktsblocken. På sikt kan den förhoppningsvis leda till ytterligare reformer i de östeuropeiska staterna och till ökade kontakter mellan öst och väst.

210

Sverige välkomnar denna utveckling.

Vi vill i vår Europapolitik främja samarbetet mellan alla Europas stater och minska spänningarna mellan blocken. Det är i denna anda Sverige söker verka i
215 ESK-processen. Vid det pågående uppföljningsmötet i Wien har vi tillsammans med övriga neutrala och alliansfria deltagarländer möjlighet att spela en konstruktiv roll.

Den svenska neutralitetspolitiken främjar stabilitet och avspänning i norra
220 Europa. Detta ligger självfallet i vårt eget nationella intresse, men är också ett bidrag till ökad fred och säkerhet i hela vår världsdel.

Den snabba integrationen i Europa ställer nya krav på det nordiska samarbetet. Det är regeringens uppfattning att ett nära och väl utvecklat samarbete mellan
225 de nordiska länderna är av stor betydelse, inte minst som en del av ett vidgat

Europasamarbete.

Herr talman!

230

Under året har det förts en intensiv debatt om våra relationer till EG. Diskussionen har främst gällt EG:s arbete med att genomföra en inre marknad med fri rörlighet över gränserna för personer, varor, tjänster och kapital. I en proposition, som kommer att behandlas av riksdagen senare i vår, föreslår
235 regeringen riktlinjer för Sveriges framtida medverkan i ett brett västeuropeiskt samarbete.

240

Den bedömning som gjordes 1971, att medlemskap i EG inte var förenligt med neutralitetspolitiken, står fast. Samtidigt är det vår bestämda strävan att delta i
240 det västeuropeiska samarbetet så långt och så nära som detta är förenligt med neutralitetspolitiken.

245

Vi avser verka för vårt mål via EFTA och i nära nordisk samverkan. I detta arbete söker vi inga ensidiga fördelar. Vi är väl medvetna om att varje
245 förhandling innebär en avvägning av för- och nackdelar.

250

Vid mitt besök nyligen i Bonn mötte jag uppskattning av vår neutralitetspolitik och stor förståelse för den svenska politiken i förhållandet till EG. Statsministern kommer senare i vår att besöka Madrid, Bonn och London samt
250 EG-kommissionen i Bryssel för samtal på högsta politiska nivå. Därvid kommer den svenska Europapolitiken att redovisas vad gäller både den västeuropeiska integrationen och andra former för fördjupat samarbete i Europa.

255

Regeringen fäster stor vikt vid den sociala dimensionen i det västeuropeiska
255 samarbetet. Vi vill främja sysselsättning och social trygghet och arbeta för samverkan vad gäller ekonomisk politik, arbetsmiljö- och miljöpolitik samt konsumentpolitik.

260

Regeringen välkomnar det nyligen etablerade miljösamarbetet mellan EG och
260 EFTA. Miljöfrågorna har även i fortsättningen en central plats för Sverige i ESK-arbetet.

Herr Talman!

Det är mycket glädjande att Europarådets president just nu besöker Sverige som riksdagens gäst.

270 Europarådet förblir en vaksam försvarare av de västeuropeiska idealen,
grundade på demokrati och försvar av de mänskliga rättigheterna.
Organisationen spelar därför en självklar roll i vår strävan att befästa
förbindelserna med Europa.

275 Möjligheten för medborgarna i Europa att fritt röra sig över gränserna är en
symbol för det demokratiska Europas värdegemenskap. Regeringen beklagar
därför de restriktioner som nu ställts upp för resandet mellan länder i
Västeuropa och uttrycker en förhoppning om att de snarast skall avskaffas.

Herr talman!

280

Det är uppenbart att vad som händer i vårt eget närområde och i Europa direkt påverkar vår säkerhet. Vi kan emellertid inte förbli oberörda av de regionala konflikter som pågår över hela jorden. Världens säkerhet är odelbar.

285 I Sydafrika har förföljelsen av motståndarna mot apartheid trappats upp. De
demokratiska krafterna drabbas av undantagstillstånd, mötesförbud och
pressensur. Fackliga och politiska ledare hålls fängslade, många av dem utan att
anklagas eller åtalas för något brott.

290 De senaste åtgärderna mot antiapartheidorganisationer och fackliga
organisationer, liksom ingripandet mot kyrkliga ledare, innebär inte bara en
ytterligare skärpning av detta förtryck. Syftet är nu att tysta och lamslå det breda
icke-våldsmotståndet mot apartheidpolitiken.

295 Resultatet kan bara bli ökad konfrontation och polarisering. Den nationella
dialog som är nödvändig för att åstadkomma en fredlig framtid för Sydafrika
försväras än mer.

300 Sydafrikas hot och destabiliseringspolitik mot grannländerna fortsätter och blir
allt intensivare. Landet stöder rebellrörelserna i Angola och Moçambique och
fortsätter sin ockupation av Namibia liksom delar av södra Angola. Sydafrikas
militära angrepp mot Angola har ökat kraftigt.

305 Sydafrikas politik är ett hot mot internationell fred och säkerhet.

Bindande sanktioner beslutade av FN:s säkerhetsråd är det mest verksamma medlet för att på fredlig väg påskynda apartheidsystemets avskaffande och bana väg för en övergång till ett demokratiskt samhällssystem.

310

Det är djupt beklagligt att flera av de länder som innehar de mest verksamma sanktionsmedlen mot Sydafrika inte har använt dem. Dessa länder bär ett ansvar för den nuvarande situationen i landet.

315 Sverige kommer att tillsammans med övriga nordiska länder fortsätta att verka för ett beslut av säkerhetsrådet om bindande sanktioner. Vi kommer också att öka ansträngningarna inom FN för att de åtgärder som redan beslutats eller rekommenderats genomförs och efterlevs. Vi verkar för ett ökat internationellt bistånd till frontstaterna och till apartheidpolitikens offer.

320

Herr talman!

De centralamerikanska presidenternas fredsplan från augusti 1987 utgör en betydelsefull och glädjande överenskommelse i riktning mot fred, försoning,
325 demokrati och regionalt samarbete på Centralamerikas egna villkor.

Regeringen välkomnar de åtgärder som de centralamerikanska länderna hittills har vidtagit i enlighet med fredsplanens principer om folkrätt, mänskliga rättigheter och demokrati. Ländernas vilja att lösa motsättningarna och
330 problemen utan inblandning utifrån måste respekteras av alla.

Förenta Staternas stöd till de väpnade grupper som för krig mot Nicaraguas lagliga regering står i strid med fredssträvandena och folkrätten och måste upphöra.

335

Det fordras ett fortsatt internationellt stöd till fredsprocessen och till utvecklingsansträngningarna i regionen. Sverige har en positiv grundinställning när det gäller att stödja internationella insatser för att verifiera och följa upp fredsplanen. Vad gäller regionalt samarbete mellan de fem centralamerikanska
340 staterna står självfallet de nordiska ländernas erfarenheter till deras förfogande.

Herr talman!

345 Med stigande oro följer vi händelserna i de av Israel ockuperade områdena. Jag
har just återvänt från Mellanöstern efter en veckas samtal med ledande
israeliska, palestinska, jordanska och syriska företrädare. Det är mitt
huvudintryck att de tre senaste månadernas palestinska protestaktioner på
Västbanken och i Gaza och den israeliska ockupationsmaktens brutala sätt att
350 försöka undertrycka dessa, har skapat ett nytt läge i regionen. där moderata och
extrema krafter på ömse håll ställs mot varandra.

Det är vår plikt att i detta nya läge bidra till att utvecklingen vrids i riktning mot
förhandlingar. Det angelägnaste är att få i gång en process som bryter en ond
355 cirkel där våld föder våld.

En lösning av den arabisk-israeliska konflikten måste grunda sig på
säkerhetsrådets resolutioner 242 och 338. Det innebär att Israel skall ha rätt till
säkra och erkända gränser och att Israel måste lämna de territorier som hållits
360 ockuperade sedan 1967.

Vi stöder helhjärtat Israels krav på säkerhet och erkännande. Det är samtidigt ett
svenskt säkerhetsintresse att folkrättens förbud mot förvärv av territorier med
våld respekteras.

365

En annan grundläggande förutsättning för en lösning är att palestiniernas rätt
till självbestämmande och möjlighet att upprätta en egen stat förverkligas. Vi
stöder lika helhjärtat dessa palestinska krav.

370 Solidaritet med det palestinska folket kräver också att vi kraftigt fördömer den
israeliska ockupationspolitiken och dess metoder. Denna politik strider mot
folkrättsliga och humanitära principer och kan aldrig rättfärdigas. Israel måste
så länge ockupationen fortsätter förmås att följa den fjärde
Genèvekonventionens bestämmelser till skydd för civilbefolkningen under en
375 ockupation.

Israel och PLO måste acceptera att förhandla med varandra. Ingen lösning kan
bli hållbar om inte palestinierna representeras i förhandlingar av företrädare
som har deras förtroende.

380

Det råder en stor enighet inom världssamfundet om att en internationell

fredskonferens om Mellanöstern bör sammankallas under FN:s ledning och att alla parter, inkl. PLO, bör vara representerade.

385

Stormakterna måste också ta sitt ansvar och inom ramen för en sådan konferens verka för bestående lösningar som parterna kanske inte kan nå fram till utan deras medverkan.

390 Detta är uppfattningar som den svenska regeringen delar. Vi verkar därför för att en sådan konferens skall komma till stånd.

Det utdragna kriget mellan Iran och Irak är en annan av vår tids tragedier.

395 De folkrättsbrott som begås i kriget - attacker mot civila befolkningscentra, användning av kemiska vapen och angrepp mot den internationella sjöfarten - är upprörande och djupt oroande. Utvecklingen i Persiska viken innebär risker för upptrappning och spridning av konflikten. Alla parter måste därför iaktta stor återhållsamhet.

400

Sverige välkomnar att FN:s säkerhetsråd i juli 1987 enhälligt antog resolution 598 om att genom en fredlig process få ett slut på konflikten.

405 Regeringen anser att denna resolution utgör en god grund för en lösning och måste genomföras i sin helhet. Generalsekreterarens ansträngningar i detta syfte har därför vårt starka stöd. Mycket av säkerhetsrådets och FN:s auktoritet står härvid också på spel.

410 Det är regeringens förhoppning att den sovjetiska interventionen i Afghanistan äntligen går mot sitt slut och att även andra länder medverkar till att skapa förutsättningar för frihet och oberoende där. I detta arbete kan FN spela en viktig roll. De miljontals afghanska flyktingarna i Pakistan och Iran måste snarast få återvända till sitt hemland.

415 Den fredsuppgörelse som förefaller vara på väg i Afghanistan kan komma att kräva insatser från det internationella samfundet. Inte minst gäller detta hjälpinsatser för de miljontals flyktingarna, så att dessa i säkerhet skall kunna återvända till sina hem. Om berörda parter så skulle önska är regeringen beredd att överväga hur Sverige skulle kunna bidra härtill.

420

Ett nioårigt dödläge i Kampucheakonflikten tycks nu ha brutits. Sverige välkomnar de fredssamtal som inletts mellan några av parterna i konflikten och stöder alla ansträngningar som syftar till att uppnå fred i Kampuchea. Ett tillbakadragande av alla främmande trupper från landets territorium är en förutsättning för att Kampuchebas folk skall ges en möjlighet att självt bestämma sin framtid.

Sverige har en tradition av engagemang i de Indokinesiska ländernas öde. Detta engagemang består. I den mån Sverige utifrån sina möjligheter kan bidra till en fredlig lösning av Kampucheakonflikten, är vi beredda att överväga detta om alla berörda parter så önskar.

Herr talman!

De regionala konflikterna utspelar sig oftast i u-länder. De lägger ytterligare en tragisk dimension till de fattiga ländernas allt överskuggande problem, att trygga människornas försörjning och överlevnad. Det är oacceptabelt och dessutom farligt att låta klyftorna mellan rika och fattiga fortsätta att växa. Internationell säkerhet och stabilitet kan äventyras av en sådan fortsatt negativ utveckling på många håll i tredje världen.

Solidaritet är därför ett självklart inslag i den svenska utrikespolitiken.

Förtryck och fattigdom är en orsak till konflikter. Bistånd främjar ekonomisk och social utveckling och bidrar därmed till att undanröja konfliktrisker.

En annan form av solidariskt bistånd ger vi praktiskt uttryck för i vår flyktingpolitik. Sverige är ett av de största mottagarländerna av flyktingar Europa. På andra håll i världen understödjer vi flyktingarbete som bedrivs genom olika internationella organisationer. Vi är t. ex. bland de största bidragsgivarna till UNHCR och UNRWA.

Enprocentsmålet för biståndet består, liksom den starka inriktningen av det svenska biståndet på de fattigaste u-länderna. Dessutom föreslås i år att framsynt hushållning med naturresurser och omsorg om miljön i mottagarländerna blir ett nytt biståndsmål.

Herr talman!

Fortfarande 40 år efter att den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna antogs av FN förekommer allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna över hela världen. Det är därför särskilt viktigt att se till att alla stater följer de regler som antagits av FN för att värna dessa rättigheter.

Regeringen kommer att verka för att de mekanismer som finns inom FN för detta ändamål förbättras och förstärks. Vi kommer också att stödja initiativ i länder som vill skapa egna institutioner, för att skydda de mänskliga rättigheterna. Vi kommer att fortsatt aktivt delta i arbetet på en konvention om barnens rättigheter och verka för att dödsstraffet avskaffas.

Sverige är från i år medlem av FN:s kvinnokommission. Vår avsikt är att med kraft driva att de strategier för jämställdhetsarbetet som antogs vid kvinnokonferensen i Nairobi 1985 genomförs.

Sverige kandiderar i år för medlemskap i FN:s kommission för de mänskliga rättigheterna. Inför detta har en särskild arbetsgrupp bildats inom utrikesdepartementet. Samarbetet med svenska frivilliga organisationer är av särskild betydelse i detta sammanhang.

Främjandet av de mänskliga rättigheterna är ett grundläggande element i svensk utrikespolitik. Förtryck och våld mot enskilda är avskyvärda i sig, men kan också leda till konflikter. Genom att i handling visa solidaritet med de människor som utsätts för brott mot de mänskliga rättigheterna bidrar vi därför också till att stärka den globala säkerheten.

Herr talman!

Världskommissionen för miljö och utveckling, under ledning av Norges statsminister Gro Harlem Brundtland, har på ett övertygande sätt visat att miljön och naturresurserna utgör en hotad grundval för materiell välfärd. Endast om den grundvalen skyddas och bevaras kan en hållbar och bärkraftig utveckling säkerställas. Detta kräver en förebyggande miljöpolitik, som innebär att politiken inom olika samhällssektorer granskas och förändras. En viktig uppgift under de närmaste åren blir att se till att detta sker inom alla länder och alla FN-organ.

500 Samförstånd om de nödvändiga besluten kräver internationell solidaritet. En andra global FN-konferens om den mänskliga miljön kommer troligen att behövas. Sverige har i generalförsamlingen förklarat sig redo, om det finns önskemål därom, att åter stå värd för en sådan konferens.

505 Herr talman!

Staternas ömsesidiga beroende ökar starkt på alla områden. Såväl stora som små stater har ett eget intresse av ett väl fungerande multilateralt samarbete. FN är ett unikt instrument för detta. Det är genom ett effektivare och mer målinriktat
510 arbete inom FN:s ram som lösningar 16 mars 1988 måste sökas på de globala frågorna.

Det är oroande att FN fortfarande brottas med finansiella problem. Sverige kan inte acceptera att vissa medlemsstater bryter mot FN-stadgans princip om
515 solidariskt betalningsansvar för världsorganisationernas utgifter.

Sveriges medlemskap i FN förblir en hörnsten i vår utrikespolitik.

Regeringen avser att med kraft fortsätta att verka för att världsorganisationen
520 ges bättre möjligheter att fullgöra sina uppgifter i enlighet med de mål och principer som finns nedlagda i dess stadga.

Herr talman!

525 Det yttersta syftet med vår utrikespolitik är att värna om Sveriges säkerhet och oberoende. Detta gör vi genom att föra en fast och konsekvent neutralitetspolitik. Vi gör det också genom att verka för ett vidgat samarbete i Europa, internationell avspänning och nedrustning. Vi tillvaratar våra egna säkerhetsintressen genom att verka för fredliga lösningar av konflikter, ökad
530 respekt för folkrätten och ett stärkt mellanfolkligt samarbete. Säkerheten kan dock inte ses isolerad från solidariteten. Genom solidaritet med de fattiga folken i deras kamp för ekonomisk och social utveckling kan vi bidra till att minska spänningarna i världen.

535 Genom solidaritet med dem som är offer för brott mot de mänskliga rättigheterna kan vi stödja en utveckling mot demokrati och respekt för den enskilda människans värdighet. Detta kan i sig främja internationell fred och

säkerhet. Genom att solidariskt gripa oss an miljöproblemen kan vi skapa bättre
540 levnadsbetingelser för människorna i dag och för kommande generationer.

Det är också en fråga om säkerhet att kunna leva i en oförstörd miljö.

Herr talman!

545

En kraftfull utrikespolitik, präglad av solidaritet och syftande till att främja
Sveriges säkerhet, stärks av ett inrikespolitiskt samförstånd. Det gäller då att
bortse från kortsiktig partipolitik och lättköpta debattpoäng och i stället se till
Sveriges bästa.

550

Det har många gånger sagts att utrikespolitiken är vår främsta försvarslinje. Låt
oss gemensamt arbeta för att stärka denna. Låt oss gemensamt slå vakt om en
utrikespolitik, som grundar sig på säkerhet, solidaritet och samförstånd.

555

Källa

<div>Manuskript hämtat från riksdagen.se (2026-03-18)</div>

Taggar

Politiska tal, Riksdagen, Socialdemokraterna, Utrikesdeklaration

560

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/sten-andersson-utrikesdeklarationen-1988>

565

570

575